

Remissyttrande

angående promemoria **Ändringar i smuglingslagen – Tullverket ges en utökad möjlighet att ingripa mot brott**

Er ref: Fi2020/04169

Svensk Handel, som är handelsföretagens intresseorganisation och företräder 9 000 små, medelstora och stora företag med nära 300 000 medarbetare, får med anledning av remissen anförda följande:

Allmänna synpunkter

Svensk Handel följer brottsutvecklingen mycket noga och har över tid kunnat konstatera ökade stölder mot handeln. Stölder som dessutom är allt mer organiserade genom kriminella nätverk och internationella stöldligor som vi har svårt att få bukt med. Detta redogörs också för i promemorians bakgrund och allmänna utgångspunkter.

För att visa på omfattningen av stölderna har vi i handeln stölder för 6,8 miljarder kronor per år. Det finns stor anledning att anta att stora delar av stöldgodset försvinner utomlands.

I promemorian beskrivs att: "I de fall en tulltjänsteman påträffar misstänkt stöldgods vid en tullkontroll kan polis kontaktas för åtgärd men om polisen inte har möjlighet att komma till platsen kan tulltjänstemännen inte kvarhålla vare sig det misstänkta stöldgodset eller de misstänkta personerna" vilket sätter fingret på grundproblemet.

Vi tillstyrker således promemorians synpunkt att "ge tulltjänstemän möjlighet att i vissa situationer agera vid misstanke om brott som myndigheten i dag inte har befogenhet att ingripa mot för att sedan överlämna ärendet till Polismyndigheten för vidare hantering och handläggning skulle innebära bättre förutsättningar för en effektivare brottsbekämpning och ett bättre utnyttjande av samhällets samlade resurser".

Vi ser dock, trots förslagen i föreliggande promemoria, risk för kvarliggande problematik rörande utförsel av stöldgods. I den nu föreliggande promemorian föreslås Tullverket visserligen få befogenheter att kvarhålla misstänkta personer och stöldgods som upptäcks i samband med ordinarie tullkontroller. Men eftersom ordinarie tullkontroller nästan uteslutande görs vid införsel av gods medför det att Tullverket endast kommer att hitta stöldgods på väg in i landet – inte på väg ut ur landet. Faktum är att ingen myndighet idag har befogenhet att göra stickprovsmässiga utförselkontroller vilket bekymrar oss då det möjliggör fortsatt utförsel av stöldgods ur landet och därmed lukrativ kriminalitet i landet.

Förslaget bör därför också kompletteras med ökade befogenheter och resurser för att göra tullkontroller vid utförsel av gods. Ett enkelt sätt att åstadkomma detta vore att göra utförsel av stöldgods till ett smugglingsbrott. Tullverket skulle då ha samma befogenhet att ingripa mot stöldgods som mot vapen och narkotika. Riksdagen har vid två tillfällen under den senaste mandatperioden gjort tillkännagivanden om att regeringen snarast bör återkomma med förslag i frågan och det finns således en stark politisk vilja att genomföra denna förändring.

Synpunkter på utredningens förslag

4.1 En tulltjänsteman ges en utökad möjlighet att ingripa vid misstanke om brott

Svensk Handel tillstyrker förslaget om att utöka möjligheterna att ingripa vid misstanke om brott men med hänvisning till vad som redogjorts för under allmänna synpunkter behöver de befogenheter som föreslås också kombineras med fler och effektivare kontroller vid utförsel för att komma åt det stöldgods som passerar gränsen.

Som Svensk Handel framfört så är det ett stort problem att internationella brottsnätverk stjälar för stora summor och för ut varorna ur landet med minimal risk för att hindras. Detta konstateras också i promemorian där det står att:

"Inresande brottsnätverk från olika delar av i första hand Europa står för en stor del av tillgreppsbrottligheten i Sverige och uppskattningsvis begås åtminstone 50 procent av bostadsinbrotten och ungefär 90 procent av stölderna av bilar, bildelar, båtmotorer och jordbruksmaskiner av internationella brottsnätverk. Stöldligornas verksamhet drabbar hela landet och medför såväl otrygghet som stora kostnader."

På samma sätt lyfter promemorian också själva grunden i problemet vilket är att:
"I de fall tulltjänstemän vid en tullkontroll påträffar gods som kan misstänkas vara stulet och som är på väg att föras ut ur landet kan de i dag inte stoppa utförseln. I de fall en tulltjänsteman påträffar misstänkt stöldgods vid en tullkontroll kan polis kontaktas för åtgärd men om polisen inte har möjlighet att komma till platsen kan

tulltjänstemännen inte kvarhålla vare sig det misstänkta stöldgodset eller de misstänkta personerna.”

Dock ställer vi oss dock frågande till om de åtgärder som föreslås kommer att öka möjligheten att komma åt dessa kriminella nätverk utan att först göra ändringar gällande prioriteringar och resurser.

Commented [FJ1]: Bort, ett dock för mycket?

Frågan som bör komplettera denna utredning är hur utresekontrollerna kan effektiviseras för att hitta mer stöldgods.

Det framförs i promemorian *”Att ge tulltjänstemän möjlighet att i vissa situationer agera vid misstanke om brott som myndigheten i dag inte har befogenhet att ingripa mot för att sedan överlämna ärendet till Polismyndigheten för vidare hantering och handläggning skulle innebära bättre förutsättningar för en effektivare brottsbekämpning och ett bättre utnyttjande av samhällets samlade resurser. Med hänsyn till att Tullverkets kontroller är koncentrerade till de svenska gränsövergångarna och att myndigheten därmed i sin ordinarie verksamhet kan upptäcka olika typer av brott bör en tulltjänsteman därför tillfälligt kunna ingripa mot all typ av brottslighet när denne utför kontroller med stöd av bestämmelserna i tullagen och inregränslagen”*. Nyckelorden här torde ligga i sista meningens sista del (*”när denne utför kontroller med stöd av bestämmelserna i tullagen och inregränslagen”*) vilket vi också framförde under de allmänna synpunkterna. Kontrollerna är för få och för sporadiska.

Övriga förslag i promemorian

Svensk Handel tillstyrker övriga förslag. Det innebär att vi ställer oss positiva till de förändringar i tulltjänstemans befogenheter som föreslås i form av kvarhållande, gripande, beslagtagande och förhör. Vi ställer oss också positiva till att ge tulltjänstemän rätt att kroppsvisitera misstänkt samt att använda handfängsel. Vi ser det som en förutsättning för en tulltjänsteman för att kunna fullgöra de åtgärder som krävs för att förhindra stöldgods att lämna landet.

SVENSK HANDEL

Mats Hedenström

Per Geijer